

Приказ дела

Примљено: 12. 1. 2016.

Одобрено за штампу: 26. 2. 2016.

ПОМОЋ НАУЦИ О УПРАВИ

Александар Антић

Универзитет у Крагујевцу, Правни факултет, Крагујевац, Србија
aantic@jura.kg.ac.rs

У јулу месецу 2012. године у Подгорици је изашла из штампе књига *Наука о управи*, чији су аутори Борче Давитовски, Ана Павловска-Данева и Зоран Лончар¹. Иако је ова књига, како сами аутори у *Предговору* кажу, писана као уџбеник из предмета Наука о управи за студенте на основним и постдипломским студијама Факултета за државне и европске студије у Подгорици, њен квалитет и садржај погодни су за употребу у настави на другим факултетима у земљама региона, али и за појединце који се баве проучавањем управе и управног права, као и за оне који раде у управним организацијама или раде са њима. У изради уџбеника аутори су се користили правнодогматским, компаративним, историјским и социолошким методом. Језик који је коришћен у уџбенику јасан је и концизан, а литература коју нуди поуздана.

Садржина књиге је од стране аутора подељена на десет глава, које се даље деле у више делова.

Прва глава књиге (стр. 11–31) носи наслов „Појам администрације, управе и управљања у оквиру предмета Науке о управи”. У овој глави аутори врше појмовно одређење управе са функционалног и организационог становишта, те појмовно разграничење између јавне и приватне управе и између администрације и управе. Као предмет проучавања *Науке о управи* аутори одређују управне организације и управљање. Циљ *Науке о управи* је ванправна анализа управе ради реалистичног описа управних ситуација и њиховог потенцијала за решавање проблема пред којима се налази савремено друштво.

Друга глава књиге (31–69) насловљена је „Историјски развитак изучавања јавне управе и појма бирократије”. Феномен управе и бирократије проучава се кроз различите историјске периоде од античке цивилизације, преко средњег века до камерализма и Управне науке у Републици Француској и Сједињеним Америчким Државама. Аутори приказују различита теоријска становишта о управи, управљању, Науци о управи и учења класичне теорије управљања и школе међуљудских односа. На крају ове главе аутори одређују појам бирократије и значење овога појма.

У трећој глави књиге (69–99), која носи наслов „Јавна управа формална и неформална организација и принципи организације управе”, аутори

---

¹ Борче Давитовски, Ана Павловска-Данева, Зоран Лончар, *Наука о управи*, Факултет за државне и европске студије, Подгорица 2012, стр. 300

одређују јавну управу као организацију коју карактерише и неформална структура, организација и однос запослених у јавној управи. Такође, у оквиру ове главе аутори износе принципе на основу којих се може управљати јавном управом.

Четврта глава књиге (99–129) носи наслов „Јавне управе и теорија одлучивања”. У овој глави опажа се утицај психологије на Науку о управи због тога што нам она уз помоћ својих метода и законитости може објаснити понашање људи у управним организацијама. Аутори обрађују феномен пораста јавне управе, а потом и „Паркинсов” закон и „Питеров” принцип. На крају су приказане економска теорија одлучивања и социјална психологија административног одлучивања.

Пета глава рада (129–167) носи наслов „Подела рада и кадрови у јавној управи” и састоји се из два међусобно повезана дела. Први део (129–143) означен је као „Подела рада”, а други носи наслов „Кадрови у јавној управи” (143–167). У оквиру ове главе аутори одређују поделу рада и појам поделе рада. Потом аутори говоре о службеничком систему Републике Србије и Републике Црне Горе, о појму државних службеника и намештеника, избору државних службеника, обуци, напредовању и награђивању кадрова у управи, уз ослањање на позитивноправне прописе ових земаља.

Шеста глава књиге (167–205) насловљена је „Комуникације у управи”. На почетку ове главе аутори одређују појам *комуникација*. Након тога прелази се на одређење циљева система комуникација и појма, значења и врста састанака. На крају ове главе посебно се обрађује аутоматска обрада података.

Седма глава књиге (205–233), под насловом „Одговорност управе”, говори о овом битном елементу управних система. На почетку аутори врше одређење врста и појма одговорности. Затим, говоре о политичкој одговорности министра и дисциплинској и материјалној одговорности службеника у Републици Србији и Републици Црној Гори, као и о судској контроли управе као најбитнијој врсти правне контроле управе.

Осма глава књиге (233–249) носи наслов „Јавне службе”. У оквиру ње обрађен је појам јавних служби, као и принципи и начини управљања јавним службама. Аутори у овој глави, поред теоријских ставова, износе и праксу из појединих правних система везану за јавне службе.

Девета глава књиге (249–163) насловљена је „Приватизација јавних служби”. Аутори су одредили појам приватизације, у оквиру кога се говори о историјском настанку, развоју приватизација и извршеним приватизацијама у појединим земљама. Потом говоре о уговарању као методу који може бити алтернатива приватизацији и износе становишта о франшизама, ваучерима и партиципацији као моделима приватизације.

Књига се завршава десетом главом (263–295), која носи наслов „Реформе јавне управе”. У овој глави су на почетку представљени проблеми управе и разлози због којих је неопходна њена реформа. Након тога говори се о реформама у Сједињеним Америчким Државама. На крају је извршен детаљан, јасан и систематичан приказ реформи у земљама које су чланице Организације за економску сарадњу и развој.

Књига *Наука о управи* свој утицај на читалачку публику врши тек непуне три године. Поред њене несумњиве афирмације коју је остварила на факултету на коме се примењује као уџбеник за наставни предмет Наука о управи, она полако шири свој утицај. Ова књига користи се и за извођење

наставе и вежби на наставном предмету Управна наука на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу и уједно служи као литература за припрему испита на наведеном предмету. Искуство аутора овог приказа говори да је ова књига знатно олакшала савладавање и разумевање градива, као и припрему испита на претходнопоменутом предмету. Због тога је циљ ради кога је ова књига написана испуњен. Надамо се да ће из пера аутори изаћи још много дела са сличном тематиком.